

Smaaafolk, er meget urigtigt, at Ministeren, selv om han tror, at han er juridisk berettiget dertil — hvilket jeg forøvrigt i dette Tilfælde, set under Hensyn til hele denne Sags Udvikling, betvivler — at han netop paa denne Dag i Aaret, da man, for at samle Folks Godgjørenhed i eet Leie ved Statens Bevilling, har affattet tidligere Bøsser, nu gaar hen og faster en anden Bøsse ind til at konkurrere med de Fattiges Kasse. (Berntsen: Præsterne have jo i Reglen en ny Bøsse hver Søndag!) Ja, det er sandt, det have de ogsaa, det skyldes den indre Missions Virksomhed, men nu tør jeg ikke gaa videre ind derpaa. Jeg vil blot holde mig til den Bestemmelse, som Ministeren har fastt i Modsetning til, i Strid med den Tankegang, som han selv som Finantsubvalgsmedlem og Folkethingsmand har været med til at søge gennemført til Fordel for Smaaafolk. Jeg maa selvfølgelig fralægge mig med disse Bemærkninger paa nogen Maade at ville hindre det danske Bibelselskab i at faae de fornødne Midler til Raadighed for dets Formaal, men jeg finder, at Ministerens Fremgangsmaade ikke er loyal imod de Fattige eller imod de Fattiges Kasers Bestyrelser. Dette med Hensyn til Bøsserne beder jeg forøvrigt de ærede Forslagsstillere at tage under Overveelse, idet jeg vil sige, at, efter at den tilføjede kirkelige Titel til Lovforslaget, som oprindeligt fremkom allerede i 1855—1856, var falden bort, og saaledes som Tanken hyderligere er begrundet, udviklet og bekræftet i Kommunalloven, og saaledes som den nu end hyderligere søges bekræftet ved Lovforslaget, hvorved Formaalet bliver endnu langt almindeligere, er det et stort Spørgsmaal, om vi overhovedet skulde strides med de rent kirkelige Interesser om Bøsserne i Kirken. Det er et stort Spørgsmaal, om vi skulle gjøre det, og det dels fordi det er muligt, at til rent kirkelige Niemed passer Indholdet af Bøsserne i Kirkerne bedre, og dels fordi vi ikke kunne negte, at efter hele Udviklingen gives der en Mangfoldighed af Humanister blandt Borgerne, som ikke sætte deres Fødder i Kirkerne, men som overfor Formaal af denne Art ere lige saa rundhaandede som mange af dem, der tidt sætte Fødderne der. Jeg er derfor ikke sitter paa, om man ikke, hvis man ellers kunde faae Punkt 8 i § 2 paa tilfredsstillende Maade udviklet, burde forære Indenrigsministerens Substitut i Dag, den ærede Kirke- og Undervisningsminister, hans kirkelige Bøsser. Naar Folk gaa i Kirke paa denne borgerlige Helligdag, som Nytaarsdag er, med det Formaal paa den Maade, som det er lettest at give til de Fattige, nemlig at gjøre det i Stilhed, og det

er jo tillige det Smukkeste, at den høire Haand ikke veed, hvad den venstre gjør, naar Folk altsaa gaa i Kirke den Dag, idet de tænke som saa, at her kunne de høre sig saaledes ad, at vi i al Stilhed putte vort Bidrag ujet ned i Bøssen og saa gaa hjem, saa er det, siger jeg, slet ikke saa let for dem, naar de høre, at deres yndede Præst ikke særlig betoner Bidraget til de Fattiges Kasse, men efter Ministerens, sin høie Foresattes Ordre, anbefaler Bibelbøssen, da at lade være med at dele, hvad de ikke give, imellem dem eller kun at lægge i den nye Bøsse, saa at de Fattige kun faae det Halve eller Tretted. Jeg maa altsaa bede, at man skjænker denne Sag en Overveelse, der kunde fritage os for den Slags Konfurrence. Det er muligt, som sagt, at Lovforslaget her efter sit Niemed maa vige, det tør jeg ikke sige noget Bestemt om. Under Nr. 3 nævnes der „paa enkelte Steder“. Det kunde vistnok godt være udeladt; jeg tror, at det er efter en almindelig Bestemmelse, at der i de nævnte Tilfælde gives visse Gaber, og det er vistnok heldigt, at dette tages med, thi ved disse Veiligheder pleier Folks Sind jo at være særlig blodgjorte. Til Nr. 4 har jeg forskjellige Bemærkninger at gjøre. Der er i Gaar gjort Indvendinger imod, at Brændevinsafgiften skulde gaa ind i disse Kasjer, fordi det hed, at den faldt meget ulige i de forskjellige Kommuner. Jeg tror, at det er en Indvending, som har praktisk Betydning og fortjener meget alvorlig Overveelse. Men jeg har tillige en anden Indvending. Det er jo blevet til en Modesag nu for Tiden, at man skal sætte høi Skat paa Brændevinshandel og saa anvende Indtægten til de Fattige. Men er dette en fin Maade at afhjælpe Nøden paa? Der siges til de Brændevins handlende: I kunne sagtens, thi I nyde Godt af alt dette, som de Andre drikke op. Jeg vil her tage et andet Exempel, ganske vist et grelt Billede, men dog i samme Genre. Man tænke sig, at en Kommunalbestyrelse leier en Gade ud til lutter Horehuse og siger: Indtægten af disse Huse skal bruges til at pryde Kirkerne med. En Kommunalbestyrelse opretter Brændevinsudsalg, og et saadant er jo ogsaa for mange Tusend Mennesker en noget fjedelig Forretning — Afholdstanken har jo grebet stærkt om sig, og en stor Mængde Mennesker tvivler om, hvorvidt denne Forretning er, omend borgerlig hæderlig, saa moralsk fuldt forsvarelig, og efter min Mening bør man ogsaa være meget varsom med denne Oprettelse af Brændevinshandler. Men saa kan der siges her: Lad dem blot drikke Brændevin, desto mere faae vi til vore